REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la ADMINISTRAȚIUNE în Brașov și la următórele Birouri de anunciuri:
In Viena: M. Dukes Nachf. Max. Augenfeld & Emerich Lesner, Heinrich Schalek. Rudolf Mosse. A. Oppeliks Nachf. Anton Oppelik. In Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. In Hamburg: Karolyi & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seria garmond pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. — Publicări mai dese după tarifă și învoială.
RECLAME pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXIII.

„GAZETA“ iese în fiăcare ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de *Duminecă* 2 *fl.* pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de *Duminecă* 8 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare Têrgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 10 fl., pe șése luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. — Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 59. Brașov, Luni-Marți 14 (27) Martie. 1900.

Vrajba dintre Unguri.

Nu numai odată oficioșii guvernului unguresc au încercat sĕ acopere divergențele acute, ce s'au declarat de un timp încóce în sînul majorității parlamentare, umblând sĕ liniștéscă publicul maghiar, că în sînul partidului liberal domnesce ca și mai înainte buna înțelegere și solidaritatea. Tóte au fost însĕ înzadar, căci toți sciu, că în majoritate demult nu mai domnesce armonia și că de fapt, deși încă nu s'a declarat conflictul, ea este divisată în douĕ tabere, a lui Tisza-Banffy și a lui Szell.

Cetitorii noștri cunosc peripețiile rivalităților dintre aceste douĕ grupări. Rĕmâne numai sĕ constatăm, că din ce în ce încordarea devine tot mai mare. Firesce, că arma cea mai puternică, de care se folosesc antagoniștii lui Szell contra lui și a guvernului este și rĕmâne cestiunea naționalităților. I-se impută actualului ministru-președinte mereu, că a desființat faimósa secțiune a naționalităților, cu care se fălea așa de mult Banffy și că nu controléză cu energia cuvenită așa ḑisele agitațiuni ale naționalităților. Pe tema acésta foile banffyste ațîță mereu în contra lui Szell. Soluțiunea dată afacerei rentei școlelor române din Brașov a fost numai paprică presărată pe de asupra tuturor acusațiunilor, ce i-se aduc.

In dietă Komjathy conduce acest rĕsboiu de guerilla, ér afară de dietă agitația e nutrită de ḑiarele „Magyar Szó“ și „Egyetertes“.

Scim, ce atitudine a observat ministru-președinte în dietă față cu acusațiunile lui Komjathy; scim cum a căutat sĕ se apere, luând tóte pretensiunile estreme și absurde ale acestuia de bani buni, de postulate neatacabile ale șovinismului neesorabil. Tóte acestea nu i-au folosit însĕ nimic, căci cei din clica Tisza-Banffy nu încetéză cu recriminările lor. Ai spart, îi ḑic, secțiunea lui Jeszenszky, ai încuragiat naționalitățile, ai dat frêu liber reacțiunei clericale, care acum sĕ îmbrățișéză cu naționalitățile, ca sĕ le esploateze, ér naționalitățile se vor ridica pe spinarea reacțiunei. Așa vorbesce în numĕrul sĕu cel mai nou organul fracțiunei kossuthiste Eötvös, ér foia lui Banffy vede deja țéra în flăcări, fiind-că nu mai stăpânesce în ea „mâna tare“ de pandur a lui Banffy.

Pe când se continuă astfel jocul de intrigi în sînul „puternicei“ majorități, unul din organele guvernului vine sĕ enunțe, că: „noua eră își întinde aripile încet dér sigur, ér succesele ei nu pot fi oprite în loc de inimicii din drépta estremă și de cei din stânga estremă“, — adecă inimicii din aripa lui Tisza-Banffy și cei din aripa oposițională Eötvös-Komjathy.

Acest ḑiar, deopotrivă devotat lui Szell și lui Apponyi, vorbind de succesele „nouei ere“ găsesce, că deja după un an s'a întêmplat o schimbare, despre care noi cetățenii de a „doua mână“ nici ideiă nu avem. Așa de esemplu ḑice: „Inaintea legii sunt acuma toți egali. Corupțiunea și presiunea, sistemul de protecțiune și isprăvile pașalelor au dispărut de tot. Alegerile curate și neinfluințate de guvern au devenit faptă, și printr'asta e luat veninul și cestiunei naționalităților“ etc. etc.

Póte că alegĕtorii contelui Apponyi dela Jaszbereny sĕ fi simțit o astfel de schimbare, dér în ținuturile unde locuesc naționalitățile tóte au rĕmas așa cum au fost. Guvernul influințéză alegerile ca și mai înainte, dovadă alegerile dela Sebeș, Ceica etc., ér presiunile, protecțiunile și acțiunea pașalelor contra pretinsei agitațiuni a naționalităților sunt aceleași.

Dér de ce sĕ le mai și înșirăm tóte acestea? Cei ce au auḑit vorbind pe Szell în dietă despre cestiunea naționalităților, au înțeles, că nu-i speranță de îndreptare. „Era nouă“ nici n'a fost creată pentru naționalități, ci pentru Maghiarii, cari s'au săturat de volniciile clicei tiszaiste. Asta o scie și ḑiarul szellist din cestiune, și de aceea suntem siguri, că nici n'a avut în vedere naționalitățile, când a afirmat, că aḑi sunt toți egali înaintea legii.

Pentru noi cetățenii „de a doua mână“ egalitatea înaintea legii s'a valorat întotdéuna numai când a fost vorba de îndatoriri și de sarcini. Pe acest teren legea a fost supraveghiată de cei dela putere cu mare rigóre și conscientiositate și în privința acésta nici că putea fi vorbă de o schimbare, afară póte décă vom lua ca schimbare faptul, că în era „legei, dreptului și a dreptății“ ni-s'au mai urcat contribuțiunile publice.

Un interwiev cu ministru-președinte român. „*Wiener Abendblatt*“ publică un interwiev cu ministru-președinte român G. Gr. *Cantacuzino*, în care se află și un pasagiŭ privitor la Românii din Ungaria. Raportorul ḑice, că a adresat d-lui Cantacuzino următórea întrebare: „La timpul sĕu cestiunea *postulatelor Românilor din Ungaria* a făcut mult sgomot. Se ḑice, că centrul acestor agitațiuni ar fi în Bucuresci. Ce atitudine crede a lua Escelența Vóstră față cu acéstă cestiune?“ Ministru-președinte a rĕspuns:

„Acésta cestiune trebue sĕ-și găséscă soluțiunea în Ungaria spre liniștirea tuturor factorilor hotărîtori de acolo. Nici un Român cinstit nu se gândesce a interveni în afacerile unui alt stat, de órece nu va suferi nici amestecul unei puteri strĕine, fiă ori și care, în afacerile române. Intrucât noi am fost angajați ca stat, afacerea litigiósă a rentei școlelor din Brașov este regulată spre mulțumirea Românilor ardeleni și a guvernului unguresc. Am deplina speranță, că Majestatea Sa împĕratul-rege Francisc Iosif în iubirea sa deopotrivă, ce o are pentru popórele locuitóre sub sceptrul sĕu, fără deosebire de limbă și religiune, și ministrul sĕu conducĕtor în Ungaria d-l Coloman de *Szell*, vor sci sĕ afle căile potrivite spre a satisface tuturor dorințelor echitabile ale Românilor din Ungaria.“

Redăm acéstă parte a interwievului după cum îl publică numita fóiă, după care au reprodus'o și foile unguresci, lăsând rĕspunderea pentru autenticitatea celor comunicate în sarcina raportorului vienes.

Episcopii catolici și autonomia. „Pol. Ert“ anunță din isvor bine informat, că episcopii catolici se ocupă serios cu stabilirea punctului de vedere, ce intenționéză a-l lua față cu organisarea autonomiei catolice. E basată speranța, că după Pasci comisiunea de 27 avênd la disposiția părerea episcopatului, póte sĕ se ocupe neamânat cu cestiunea acésta.

Din Austria. Partea cea mai mare a foilor austriace consideră ca absolut sigur succesul conferenței de înțelegere. „*Fremdenblatt*“ constată, că cestiunea de limbă la autoritățile autonome și reforma legii electorale provinciale pot fi considerate ca separate de litigiul ceho-german. Contrarietățile cu privire la limba oficiósă a autorităților de stat încă nu mai sunt atât de pronunțate. Și „*Neue Freie Presse*“ constată, că asupra unor puncte însemnate s'a dobêndit o înțelegere, și partidele încep a-se apropia și cu privire la alte cestiuni. Crisa a trecut. După „*Vaterland*“ resultatul de pănă acum al conferenței dă speranțe frumóse, ér „*Rechswehr*“ ḑice, că resultatul conferenței a redeșteptat speranțele puse în parlamentarismul austriac.

Ministru-președinte Koerber a înscciințat pe președinții celor două camere ale „Reichsrath“-ului, că din însărcinarea Majestății Sale amână parlamentul, începênd cu ḑiua de 25 Martie.

Din Bucovina. Deputații români din dieta Bucovinei și din camera imperială din Viena, sunt convocați pe ḑiua de aḑi Luni 26 Martie n. la o consfătuire în palatul țĕrii din Cernăuți. — La ordinea ḑilei este discusiunea asupra situațiunei politice. Convocarea e subscrisă, pentru comitet, de d-l Bar. Eudoxiu Hormuzachi.

Clubul deputaților sași. Față cu scirile rĕspândite în pressa maghiară asupra formării clubului deputaților săsesci din dietă, Dr. Wilhelm *Bruckner* publică în „Bud Tud.“ următórea declamațiune: „Formarea clubului deputaților dietali sași afară de partide, s'a întêmplat în Ianuarie 1898, adecă într'un timp, când era ministru-președinte bar. Desid.. Banffy“.

Alarma protestanților. Protestanții ungurI sunt în mare mișcare și agitațiă sufletéscă. Ei vestesce din tóte părțile, că în urma legilor politice-bisericesci, confesiunea protestantă e în mare primejdiă. Fóia „Protestans Szemle“ publică un articol, în care pe urmele statisticei se constată, că *regresul* la protestanți e mare, că școlele reformate sunt părăsite rênd pe rênd, că comunități bisericesci întregi se *desnaționaliséză*. — Secretarul de stat *Zsilinszky*, curatorul suprem al districtului luteran Banya, scrie: „Décă aș vré un bucium atât de puternic, al cărui sunet sĕ pĕtrundă la inima tuturor coreligionarilor mei, li-aș striga: *Grijiți, căci biserica se află în pericol*; sĕ ne îngrijim mai întâi de crescerea apostolilor ei“. Tot asta o spun și alți dignitari bisericesci protestanți — dovadă, că situația lor este cât se póte de amenințată în urma destrămării provocate de legile politice-bisericesci. Și când ne gândim, că ei au fost, cari au sprijinit și ajutat aducerea acestor legi, ce sĕ mai ḑicem?

Valuri politice.

Fórte interesanți sunt articolii, ce-i publică „Bud. Hir.“ din sĕptĕmână în sĕptĕmână asupra situațiunei politice generale interióre și a raporturilor dintre partidele din dieta ungurésca.

In numĕrul sĕu de Duminecă numita fóiă spune, că desbaterile actuale din dietă nu sunt, decât o sbuciumare și o isbucnire a preocupațiunilor personale în fața viitórelor *alegeri dietale*. Cei mai mulți dintre deputați aștéptă dela alegerile viitóre *destrămarea majorității* guvernamentale. Vor cădé cu sutele din aceia, cari se îndrăgostiseră așa de mult de deputațiă. Mult mai rĕu va păți *partida independentă*. In cercurile protestante legătura dintre preoți și credincioși s'a slăbit și nu mai vĕd nici o mântuire în politica independentă. Scirile, ce sosesc din cercurile mixte, sunt deprimătóre. Catolicii simt tot mai adênc durerea, că partida independentă a estradat pe catolici umilirilor politicei bisericesci, care în același timp a devenit fatală și pentru politica independentă, nu numai pentru-că a separat partida kossuthistă în douĕ tabere, ci mai ales pentru-că a devenit generală convingerea, că este adversară declarată a catolicilor. Lupta electorală în cercurile mixte se va da așa-dér pe motive *confesionale* și ea va avé efect pustiitor.

Dér mișcarea spiritului confesional — continuă „B. H.“ — se manifestă viu și pe alt teren. „Maghiarii greco-catolici“ sunt în luptă mare cu Românii greco-catolici; din Clușiŭ se dă alarma protestanților, ba o fóiă a deschis o rubrică separată pentru înflăcărarea protestanților. Generalul confesional protestant *Tisza* Kalman s'a dus la Alba-regală, ca sĕ mulțăméscă pe malcontenți, însĕ drept rĕspuns sosesce din Clușiŭ scirea, că acolo se va întruni la Rosalii un mare conventicul protestant. „Magyar Nemzet“, organ oficios, vrênd sĕ ironiseze acésta, vestesce pacea prin următórele cuvinte: „sĕ fiă liniște, căci între confesiuni s'a făcut deja împărțéla: *țéra este a Jidanilor*, *puterea a calviniștilor*, *gloria a catolicilor*, acum și în vecii vecilor, amin!“

Apoi la viitórele alegeri, ḑice „B. H.“ doresce sĕ se validiteze și *politica de naționalitate*... Sașii, de pildă, doresc sĕ se organiseze în club politic deosebit. „Décă nisuința lor sĕ referă la acea, ca sĕ capete locuri de membri, ca *naționalitate deosebită*, în comisiunile camerei, atunci rĕsplata lor va fi amăgirea, căci după informațiunile nóstre Coloman Szell nu va fi aplecat de-a împlini o dorință motivată astfel, nici *nu va întări statutele unui grup politic de naționalitate.* Primul paragraf al legii naționalităților nu recunósce, decât *o singură națiune politică*, națiunea maghiară, așa-dér numai o politică se póte validita după prescrierile legii și sub scutul ei: *politica națională maghiară*“.

După tóte aceste constatări prețióse și sincere „Bud. Hirlap“ revine la raporturile din majoritatea guvernamentală și

arată lupta dintre „banffiştĭ“ şi „szeliştĭ“, sfîrşind cu aserţiunea, că Coloman *Szell* are adĭ mână liberă în tóte direcţiunile, aşadér póte sĕ lucreze cum crede mai bine.

Rĕsboiul din Africa sudică.

Pentru Englesĭ nu stau tocmai aşa de strălucit lucrurile, cum vestiseră cu mare emfasă foile lor în urma întrării lui Roberts în Bloemfontein. Evenimentele dilelor din urmă au arătat din potrivă, că Burii se ţin încă bine, nu numai în Oranje, ci şi în colonia Cap. Incât pentru Oranje *Roberts* vestise deja înainte cu o sĕptĕmână, că i-a succes sĕ pacifice partea sudică a statului liber şi a-o curăţi de inimic. Acum însĕ iese la ivélă tocmai contrarul. Étă ce s'a întêmplat:

Câte-va dile mai înainte se vestise, că trupele, ce le trimisese Roberts spre sud şi carĭ au ocupat staţiunile Rouvillet şi Smithfield, vor bate şi vor risipi armata generalului bur *Olivier*, care cu 4000 de ómenĭ pornise din Capland, ca sĕ mérgă spre nord în Oranje. Bucuria Englesilor n'a durat însĕ mult. Armata bură apărù fără de veste la *Bethulie* lângă podul liniei ferate de peste rîul Oranje. Aicĭ îl aştepta *Gatacre* cu o brigadă, pe care Burii au şi atacat'o. S'a desfăşurat o luptă fórte vehementă, care s'a finit cu *victoria completă a Burilor*. Generalul Olivier a nimicit cu desĕvêrşire armata lui *Gatacre* lângă Bethuile, şi înfrângerea Englesilor a fost aşa de mare, încât Gatacre cu statul sĕu major abia au avut timp sĕ se refugieze cu trenul la Springfontein. Infrângerea acésta îndurată de Englesĭ póte avé grave urmărĭ, décă lui Roberts nu-i va succede a nimicì pe Olivier, séu a-i împiedeca retragerea pe pĕmêntul Basuţilor.

Tot aşa de puţin a succes încercarea armatelor lui Roberts de a libera *Mafekingul*. Colonelul engles *Plumer* a fost bătut, cum se scie, lângă *Lobatsi*, aşa, că a trebuit sĕ se refugieze spre Ramutza, ba şi de aicĭ a trebuit sĕ se retragă până la Gaberon, unde Burii îl neliniştiră în continù. Plumer în cele din urmă s'a retras cu marĭ pierderĭ în Rodezia.

Dată fiind situaţiunea acésta şi fiind mai pe sus de orĭ-ce îndoélă, că rĕsculaţii din Capland nu sunt cu desĕvêrşire înfrânţĭ — ei n'au predat Englesilor decât armele cele rele, ér cele bune şi-le ascund — uşor vom puté înţelege de ce generalissimul Roberts amână eşirea lui din Bloemfontein. El se teme, că înaintând adênc în Oranje, va fi atacat dela spate pe rĕsculaţĭ şi de trupele Burilor rĕmase îndĕrĕt. Corespondentul militar al lui „Daily Mail“ spune, că Roberts nu póte înainta în lipsa de cai, ér caii ce-i are trebue sĕ fiă înlocuiţĭ cu alţii. Tot aşa o are şi Buller, căruia, ca sĕ înainteze i-ar trebui 18 mii de cai. Catârii şi boii folosiţĭ la transporturĭ încă nu mai sunt de nicĭ o trébă.

Incât despre Burĭ, se vestesce din nou, că guvernul lor e hotărît pentru o resistenţă desperată. Burgherii sunt mai decişĭ şi mai devotaţĭ ca orĭ şi când. Preşedintele *Steyn* a dat o proclamaţiă, în care provócă pe burgherĭ sĕ se supună apelului la arme, sĕ nu vină de loc în ajutorul Englesilor şi sĕ nu depună armele. Cei ce vor călca acest mandat, vor fi pedepsiţĭ ca trădătorĭ.

O telegramă din *Pretoria* vestesce, că în lagĕrul lui Roberts se observă o mişcare febrilă, din care se deduce, că Roberts a dat ordin de înaintare în contra Croonstadt-ului.

SCIRILE DILEI.

— 13 (26) Martie.

† Nicolae Dumba, consilier intim al Majestăţii Sale, membru al Camerei seniorilor din Viena, a rĕsposat Vinerĭ, în 24 Martie n. c. la Budapesta, fiind lovit de apoplexiă tocmai în momentul, când a intrat în casa rudelor sale, pe carĭ venise a-le visita. Tocmai în anul acesta, Nicolae Dumba urma sĕ-şĭ serbeze a şépte-decea aniversare a nascerei sale. Bucurându-se de marĭ simpatii în Viena, ca un adevĕrat Mecenate al artelor şi un călduros sprijinitor al tuturor instituţiunilor culturale, i-se pregăteau marĭ ovaţiunĭ cu ocasiunea aniversărei sale. Nu mai puţin s'a bucurat însĕ şi societatea tinerimei române universitare din Viena, „România Jună“, de sprijinul şi protecţiunea rĕposatului, care, ca Român macedonean de origine, nu-şĭ ascundea nicĭ-odată simpatiile sale pentru progresul Românilor în genere şi urmărea cu mult interes şi mişcarea culturală şi economică din România, contribuind nu arareorĭ pentru ajutorul diferitelor instituţiunĭ din ţéră, unde posedea mai multe moşii. Nu de mult Nicolae Dumba a luat parte la petrecerea arangiată de „România Jună“ din Viena sub patronagiul sĕu. Popular, cum era în Viena. Nicolae Dumba fù ales deputat în dieta Austriei de jos, apoi deputat în „Reichsrath“. El a mers întotdéuna cu partida liberală-progresistă germană. Era mult stimat şi ca capacitate financiară; mai târdiu fù numit membru în camera seniorilor a „Reichsrath“-ului. Ca membru al delegaţiunei austriace, a fost mai mulţĭ anĭ raportor al afacerilor esterne.

Călindar grafic pe 1900. Am anunţat deja apariţiunea unui *călindar grafic pe anul 1900*, compus de d-l căpitan Basiliu *Spăriosu*. Acest călindar e tipărit pe o singură foiă de hârtiă de pergament, care se póte îndoi şi nu e mai mare ca un bilet de visită. In călindarul sĕu, d-l căpitan Spăriosu ne dă o privire generală despre dilele şi lunile unui an întreg, despre apusul şi rĕsăritul sórelui pentru fiă-care di din an, în el sunt cuprinse fasele lunii, întunecimile de sóre şi de lună, sunt însemnate sĕrbătorile tuturor confesiunilor europene şi cuprinde *prognosa* timpului pentru tot anul, basată pe o teoriă proprià a d-sale. Preţul acestui călindar e numai 20 fil. (10 cr.) şi se póte căpĕta în Braşov la librăria H. Zeidner. Despre însemnătatea şi valórea acestui călindar scrie „Kronst. Zeitung“ după o frumósă întroducere următórele: „Décă comparăm buletinele publicate dela începutul anului referitóre la întêmplările meteorologice, rĕmânem surprinşĭ de modul regulat şi precis cum s'a potrivit schimbarea timpului în Europa cu prognosa din călindarul d-lui Spăriosu. Tot asemenea am căutat a ne convinge din publicaţiunile diarului „Leipziger Illustrirte Zeitung“ şi despre alte întêmplărĭ ale naturei, carĭ stau în legătură cu prognosa d-sale şi trebue sĕ constatăm, că apariţiunea lor cum sunt: cutremure de pĕmênt, furtunĭ, şi alte asemenea evenimente ale naturii rĕspund întru tóte esact cu terminile prevestite şi însemnate în calendarul d-sale cu „timp ploios“. Prognosa d-lui căpitan Spăriosu se baséză pe o teoriă proprià a d-sale, pe care după cum aflăm o va şi publica mai târdiu“.—Recomandăm din nou acest călindar unic în felul sĕu, practic şi folositor pentru toţĭ, atât pentru inteligenţă cât şi cu deosebire pentru economĭ.

Şcólele comerciale şi academiile de comerciŭ. Ministeriul ung. al instrucţiunei publice, după cum anunţă foile budapestane, a dat ordinaţiune, în care declară, că şcólele comerciale de până acum n'au dreptul de a şĭ însuşi titulatura de academii. Academii comerciale vor esista în adevĕr numai de aci înainte. In privinţa acésta ministeriul instrucţiunei publice în înţelegere cu ministeriul de comerciŭ au şi luat mĕsurĭ pentru a-se da tinerimei mijlocul şi ocasiunea de a-şĭ însuşi cunoscinţe mai înalte. In sensul învoirei stabilite între ambele ministerii, orĭ ce susţinĕtor de şcóle va puté înfiinţa lângă şcóla sa comercială superióră şi academiă de comerciŭ.

Adunarea generală a Casinei Române din loc se va continua Mercurea viitóre, în 28 Martie n., la órele 5 p. m. D-nii membri sunt rugaţĭ a-se presenta la adunare în numĕr cât mai complet.

Emigrările din Ungaria. Intr'o conferenţă, ce a ţinut'o fostul director al Academiei de agricultură din Magyar-Ovar, se constată, că din Ungaria au emigrat în ultimele decenii *700,000* de individĭ. Dintre aceştia au emigrat în Statele-Unite 300,000, în America sudică, Asia, Africa, Australia 100,000, în România 5000, în Austria 100,000; în Balcanĭ 50,000, — toţĭ aceştia mergênd, ca sĕ nu se mai reîntórcă.

Promovat. Din Budapesta primim scirea, că d-l *Dr. Octavian Vasu*, bine cunoscut în cercurile române din Braşov, a fost promovat în diua de 24 Martie n. c. la gradul de doctor în drepturĭ la universitatea de-acolo. — Felicitările nóstre!

Furt. Cetim în „Fóia Diesesană“ din Caransebeş: Nisce hoţĭ, până acum necunoscuţĭ, au întrat Joi spre Vinerĭ nóptea în localităţile *Comunităţii de avere* şi sfărîmând uşile a doué odăi, din carĭ una de fier pusă în usciorĭ de piatră, ş'apoi o cassă Wertheimiană, au furat peste *14 mii de florinĭ*.

Un favor pentru învĕţătórele şcólelor statului. Până acum era obiceiul, ca în cas, când o învĕţătóre dela şcólele de stat era silită sĕ plece în concediu în cause familiare, pe durata concediului primia numai jumĕtate din salarul sĕu. Ministrul de culte avênd în vedere, că tocmai în casurĭ de acestea învĕţătórele sunt mai strîmtorate de banĭ, a dat acum o ordinaţiune, prin care dispune, ca în casurĭ de acestea spesele cu suplinirea învĕţătórelor plecate în concediu sĕ se facă din budgetul şcólei, la care servesce şi salarul sĕ li-se plătéscă respectivelor învĕţătóre întreg şi pe durata concediului. — E uşor ministrului sĕ-şĭ arate faţă de ai sĕi „umanitatea“ pe contul budgetelor stórse în mare parte de pe spinarea contribuabililor românĭ, sêrbĭ, slovacĭ etc.

Coloman Szell la Viena. Ministru-preşedinte unguresc Coloman *Szell* a plecat Sâmbătă după amiadĭ la Viena şi erĭ a fost primit în audienţă la monarchul, făcêndu-i raport asupra situaţiunei politice. Scopul călĕtoriei lui Szell mai este, de-a convorbi cu ministru-preşedinte austriac asupra convocării comisiunilor pentru cvotă, ér cu miniştri comunĭ despre convocarea delegaţiunilor.

Principele bulgar — ortodox? Din *Sofia* se telegrafézá, că între Petersburg şi Sofia se continuă negociărĭ asupra cestiunei, ca principele *Ferdinand* al Bulgariei sĕ ia în căsĕtoriă pe o mare ducesă ruséscă şi că de dragul acesteia va trece dela catolicism la *ortodoxim*. Se asigură, că negociările vor fi încheiate favorabil.

Festivalul artistic dela Opera română dat în beneficiul „*Sindicatului diariştilor din Bucurescĭ*“ a fost o serbare artistică de-o rară strălucire. Sala Teatrului Naţional a fost literalmente plină. Asista întréga societate alésă a capitalei. Distinsul tenor d-l I. Dumitrescu, care îşĭ lua adio dela publicul capitalei, a cântat cu atâta artă, încât s'a întrecut pe sine, spre marea mirare a nenumĕraţilor sĕi admiratorĭ. I-s'au făcut ovaţiunĭ entusiaste. Ceilalţĭ artiştĭ au fost la înălţimea acestui festival artistic. D-na Mezzetti, d-ra Camila Mihăilescu şi d-nii Băjenaru, Theodorescu şi Alexiu au contribuit cu tóte puterile talentului lor la strălucitul succes al acestei neuitate serbărĭ. La sfîrşitul actului i-s'a oferit — scrie „Timpul“ — d-lui Dumitrescu din partea „Sindicatului diariştilor“ o frumósă medaliă de aur. La sfîrşitul actului al 4-lea d-l *Al. Ciurcu*, preşedinteel „Sindicatului diariştilor“, a oferit iubitului tenor, în numele sindicatului, o frumósă liră de aur, cu panglice tricolore. D-l Ciurcu, oferind lira, a pronunţat următórele cuvinte: „Dă-mĭ voiă sĕ-ţĭ ofer acest simbol nu numai ca un prinos al recunoscinţei din partea societăţii diariştilor din Bucurescĭ, în folosul căreia ai bine-voit a cânta şi a ne încânta astă-séră, dér încă şi mai ales ca un omagiŭ adus marelui d-tale talent“. D-nei Mezetti i-s'a oferit un coş cu florĭ, d-rei Camila Mihăilescu un frumos buchet de trandafirĭ artificialĭ, d-lui Băjenaru o corónă, d-lui I. Theodorescu un frumos mănunchiŭ de florĭ şi d-lui Alexiu o eşarfă tricoloră cu inscripţiă aurita. Viu mişcat, d-l Dumitrescu a mulţumit pentru acéstă manifestaţiă de iubire. In timpul spectacolului s'a împărţit în sală un supliment al diarului „Universul“ cu portretul neîntrecutului tenor, biografia sa şi versurĭ de ocasiă de d-nii T. Duţescu-Duţu şi Marion. La sfîrşitul representaţiunei d-l Dumitrescu a fost întêmpinat la eşirea din Teatru de studenţĭ cu torţe şi de un imens public, care l'a condus până la Hotel Boulevard, unde locuesce.

Los von Rom. Din Graz se scrie, că dilele acestea paterul iesuit *Freund*, plebanul orăşenesc, a voit sĕ ţină o predică, dér publicul numĕros l'a întrerupt cu strigărĭ de: *Los von Rom!* Demonstranţii s'au dus apoi înaintea redacţiunei diarului „Grazer Tageblatt“, unde au continuat demonstraţiunea.

Jan Kubelik. Precum am comunicat deja, în 30 l. c. va da un concert în Braşov cel mai renumit virtuos în violină de adĭ, Jan Kubelik. In programul, ce-'l va esecuta, Kubelik a pus şi composiţia „*God. save the Queen*“, despre care a dis Paganini, că afară de el nimenĭ nu-o póte esecuta şi cu care în concertele date în Europa a dobêndit cele mai marĭ triumfurĭ. E de aşteptat decĭ, că publicul iubitor de artă se va folosi de ocasiune de a audi pe tînĕrul virtuos. Bilete pentru acest concert — la care va concurge şi distinsa cântăréţă Dora Lichtenstein — se pot procura dela librăria Hiemesch.

Proprietăţile de pĕmênt în ţĕrile corónei ungare. La ordinul ministrului ung. de agricultură s'a publicat o statistică asupra împărţirei proprietăţilor de pĕmênt în ţĕrile corónei ungare, din care estragem următórele: In Ungaria sunt cu totul *2,795,885* proprietăţĭ de pĕmênt. Numĕrul poporaţiunei, care trăesce numai din agricultură, e de 4,447,088, dintre carĭ 62$^0/_0$ au proprietăţĭ. După mărime proprietăţile dau următorul tablou: Sub un jughĕr sunt 294,415; de 1 jughĕr 268,474; dela 1—5 jughĕre 716,769; dela 5—10 jug. 453,535; dela 10—20 jug. 385,381; dela 20—50 jug. 205,181; dela 50—100 jug. 36,032; dela 100-200 jug. 10,275; dela 200—500 jug. 6.448; dela 500—1000 jug. sunt 3144; peste 1000 jug. sunt 3768. In posesiunea persónelor morale sunt 9554 proprietăţĭ, dintre carĭ cele mai multe în Ardeal, şi cele mai estinse în ţinutul de dincolo de Dunăre.

Dĕrîmarea murului chines. In fine s'a hotărît şi cu sórtea acestei minunĭ a lumii antice. Murul chines, care de 2000 de anĭ împrejmuesc „imperiul cerest“, se va dĕrîma. Lungimea lui e de 2500 chilometri, înălţimea de 60 urme, lăţimea la basă de 25, la partea superióră de 15 urme. Chinesii ridicaseră acest zid contra invasiunei Tătarilor. Au lucrat la el 2 milióne de ómenĭ. La dĕrîmarea lui încă vor fi folosiţĭ cam tot atâţĭ muncitorĭ.

Un cal cumpărat cu un milion de francĭ. La o vêndare, care s'a făcut acum de curênd la Kingsclere (Englitera), d-l Edmond Blanc, celebrul crescĕtor de cai din Francia, a cumpărat calul numit Flying-Fox pentru suma de 37.500 guinee séu 984.375 francĭ. Fliyng-Fox este de-abia de trei anĭ şi are la activul sĕu un mare numĕr de succese, căcĭ în cursul scurtei sale carierĭ a câştigat deja 1,002,250 francĭ în premii. D-l Edmond Blanc a destinat acest cal pentru reproducţiune.

Băncile în Torontal.

— 9 (22) Martie 1900.

Onor. Redacţiune! Sunt încă în prôspĕtă memoriă clevetirile rostite în dieta ţĕrei asupra băncilor românescĭ.

Ministrul în rĕspunsul sĕu a dis, că băncile românescĭ lucră sub scutul legei comerciale, decĭ nu póte păşi contra lor; societatea maghiară însĕ póte contrabalansa activitatea băncilor românescĭ, înfiinţând şi ea băncĭ, aşa-déră sĕ se organiseze pe cale socială.

In marele comitat Torontal, unde feliurimea poporaţiunilor conlocuitóre ni-se presintă ca un *caleidoscop* interesant — abia esistă 3 băncĭ cu caracter eminamente românesc. Băncĭ de altă natură sunt o mulţime. Sunt sate (nu oraşe) unde esistă câte 2, ba şi câte 3 băncĭ. Acestea servind clientela cu banĭ pe lângă nisce procente *de-asemenea mărime* — nu prea îşĭ turburau apa una alteia, ci lucra fiă-care după puterea sa. Numai icĭ-colea mai auḑiai cârtind, că aceea e jidovéscă, că cealaltă sapă la fundamentul cutărei băncĭ românescĭ etc., dér totuşĭ au putut încăpé una de alta, ér la încheierea socotelelor anuale fiă-care presenta acţionarilor sĕi bilanţurĭ bunişóre.

S'au gândit vre-o câţĭ-va dintre Românĭ, că banii dela aceste băncĭ ar fi prea scumpĭ, decĭ trebue ajutat în aşa cas cu mijlóce „eficace“. Aşa apoi se înfiinţară „associaţiunĭ comunale de credit“ („községi hitelszövetkezet“) sub scutul centralei din Budapesta, care prin autorităţile comitatense pune acestor associaţiunĭ banĭ la disposiţiă.

După publicarea în oficiosul „Torontal“, în comuna Uzdin (Ozora) încă s'a înfiinţat o asemenea filială a centralei din Budapesta. Ne pare curiósă acéstă imprejurare, când scim, că acolo în Uzdin esistă încă 3 băncĭ, dintre carĭ una e curat românéscă; acum vor avé acei fericiţĭ trei băncĭ! Banca nouă se vorbesce, că dă împrumuturĭ cambiale numai cu 8 la sută şi nimic mai mult. Urzitorii ei sunt 2 fruntaşĭ din acea comună: Paul Miclea şi A. Bontiloviciŭ.

Am ţinut sĕ comunic acestea Onoratei „Gazete“, ca sĕ se vadă, că strĕinii în cele mai multe casurĭ nu pot face nimic *printre noi*, décă nu e care-va de ai noştri *printre ei*.

X.

Emigrarea Evreilor
din România şi Bulgaria.

De un timp încóce foile române de dincolo aduc mereu scirĭ despre emigrarea unui numĕr însemnat de familii evreescĭ din diferite ţinuturĭ ale României. Unele dintre aceste foi pun la îndoiélă, cum vĕḑurăm, că tóte aceste familii emigréză în adevĕr şi susţin, că o parte mare îşĭ schimbă numai domiciliul sub masca emigrării.

Cele mai multe casurĭ de emigrare a Evreilor s'anunţă din Moldova. In Galaţĭ sosesc mereu familii de Evrei, carĭ ḑic, că emigréză în Asia mică. Din Tulcea s'anunţă, că ḑilele trecute s'au îmbarcat acolo 140 Evrei pe vaporul serviciului maritim „Iaşĭ“ cu destinaţiunea Constantinopol.

„Deutsches Volksblatt“ ḑiarul antisemit din Viena scrie despre emigrările din România şi Bulgaria:

Primim din Constantinopole, 14 Martie, scirea despre emigrările în masse ale Evreilor din Bulgaria şi România, carĭ însĕ par a fi exagerate, cel puţin cât privesc cifrele arătate.

Lăţirea curentului şi agitaţiunilor antisemite în Bulgaria, precum şi constituirea societăţilor antisemite în oraşele mai marĭ a pus într'adevĕr pe locuitorii evrei în situaţia neplăcută de a părăsi ţéra şi a şĭ căuta scăpare în ţĕrĭ streine.

Emigrarea a început deja şi se îndreptéză în mare parte spre Turcia, unde li-se dau din partea guvernului terenurĭ şi nu li-se face nicĭ un fel de greutăţĭ. Nu de mult guvernul din Abioli Burgas a dat voiă la 30 familii evreescĭ sĕ se stabilésca în Turcia. Aceştia însĕ vor emigra în Izmid — Asia-mică. Pe de altă parte este vorba că alte 86 familii evreescĭ din Sofia şi alte 36 familii evreescĭ din Basardşic sunt pe cale sĕ mérgă în Turcia.

Şi în România antisemitismul pune pe gândurĭ pe mulţĭ jidanĭ din ţéră. Numai în Bucurescĭ, după cum se relatéză în ḑiarele jidovescĭ dela noi, 6000 Evrei voesc sĕ plece din oraş după sĕrbătorile Pascilor, îndreptându-se parte spre Turcia, parte spre America. In insula Cipru au sosit mai multe sute de Evrei din România. In urma plângerilor făcute de indigenĭ, guvernatorul a oprit pentru viitor descinderea Evreilor strĕinĭ.

Spesele de drum sunt acoperite în mare parte de Evreii bogaţĭ.

Academia Română.
Raport asupra lucrărilor făcute în anul 1899—1900.

— Urmare. —

II. Şedinţele de peste an.

In cursul acestui an, Institutiunea nóstră a ţinut 38 şedinţe ordinare, dintre carĭ 7 au fost publice. Inafară de lucrările Academiei privitóre la afacerile ei private, s'au făcut în aceste şedinţe mai multe comunicărĭ şi discuţiunĭ sciinţifice.

In cursul anului, Academia a primit învitaţiune, ca sĕ iea parte la serbarea, prin care Academia Regală Prusiană de Sciinţe din Berlin celebréză chiar în ḑilele aceste din 19 şi 20 Martie st. n. împlinirea a 200 anĭ dela înfiinţarea sa. Secretarul d-vóstrĕ general a fost delegat ca sĕ represinte Instituţiunea nóstră la acéstă serbare culturală; el remite Academiei Regale Prusiane următórea adresă de felicitare şi de urărĭ din partea Academiei Române:

„Academia Română aduce felicitările cele mai căldurόse Academiei Regale Prusiane de Sciinţe cu ocasiunea serbării a două sute de anĭ dela fundarea ei.

„Colonia lui Traian dela Dunărea de jos, după ce a trecut prin multe secole de suferinţe şi de pericole, s'a renăscut, în a doua jumĕtate a secolului al nouĕ spre-ḑecelea, la o viéţă nouă sub domnia Regelui Carol I, membru al gloriósei Case de Hohenzollern, care prin inţelepciune şi eroism a sciut sĕ fundeze, în mijlocul celor mai marĭ greutăţĭ, un Stat deschis progresului şi civilisaţiunii, unde sciinţa işĭ are locul ei de onóre.

„Cu vie simpatie şi veneraţiune Academia Română, una din cele mai tinere Academii, trimite urările ei surorii mai marĭ, care prin membri ilustri este de două secole făclă luminósă a sciinţelor.

„Dorim Academiei Regale Prusiane sĕ stea încă multe sute de anĭ îndreptătóre pe calea progresului omenirii.“

Ca şi în ceilalţĭ anĭ, aşa şi în anul acesta, Academia a primit invitaţiunĭ ca sĕ iea parte la Congrese sciinţifice internaţionale. Instituţiunea nóstră nedispunĕnd de mijlóce proprii pentru a trimite delegaţĭ la asemenea congrese şi, de altă parte, guvernul, care în alţĭ anĭ pusese la disposiţiunea delegaţilor desemnaţĭ de Academiă mijlócele necesare, fiind lipsit în anul acesta de asemenea fondurĭ, n'am putut participa nicĭ la Congresul Societăţii francese de archeologiă ţinut la Macon, nicĭ la Congresul de geografiă dela Berlin.

Invitaţiunĭ au mai fost adresate Academiei pentru a lua parte la Congresele internaţionale de geologiă, de fisică, de istoria sciinţelor şi de sciinţe etnografice, carĭ se vor ţiné la Paris în cursul verei, cu prilegiul Esposiţiunii universale. De asemenea, Instituţiunea nóstră a fost învitată sĕ participe la al 3 lea Congres istoric polon, care se va ţiné la Cracovia în Iunie viitor. Decisiunile în acéstă privinţă au rĕmas a fi luate în sesiunea generală.

România avĕnd sĕ participe în mod oficial la Exposiţiunea universală din Paris dela 1900, Academia a trimis două esemplare din publicaţiunile sale, frumos legate, unul spre a fi aşedat în Esposiţiune şi al doilea spre a fi presentat ca omagiu Preşedintelui Republicei francese de către Comisarul general al ţĕrii.

III. Publicaţiunile Academiei.

S'au tipărit, din Anale tomul XX. memoriile secţiunii literare şi ale secţiunii scienţifice; tomul XXI, partea administrativă şi desbaterile anului 1898/99, memoriile secţiunii istorice tomul XXII, partea administrativă şi desbaterile anului 1899—1900; memoriile secţiunii scienţifice. S'a continuat tipărirea traducerii lui Herodot de I. Ghica.

Comisiunea însărcinată cu organisarea facerii Dicţionarului limbei române a terminat adunarea şi rĕnduirea materialului necesar spre acel scop.

Din catalogul manuscriptelor românescĭ s'a terminat tipărirea fasciórei a 3-a ér din Bibliografia românéscă vechiă s'a pus sub tipar partea a treia.

In publicaţiunile fondului Vasile Adamachi au apărut două memorii.

S'a terminat lucrarea d-lui Z. C. Arbure, premiată în 1897, „Basarabia în secolul XIX“.

S'a tipărit lucrarea d-lui S. Fl. Marian „Sĕrbătorile la Românĭ“.

A început a se publica lucrarea d-lui profesor Gr. Creţu asupra lexiconului manuscript slav-român al lui Mardarie Cozianul dela 1649.

IV. Publicaţiunile Hormuzaki şi cercetărĭ istorice.

Din publicaţiunea Hormuzaki s'a tipărit tomul XI, cu documente adunate de d-l N. Iorga; un volum de documente din archive şi bibliotecĭ polone, sub îngrijirea d-lui I. Bogdan; tomul II al fragmentelor din Istoria Românilor de Hormuzaki.

S'au copiat 443 de documente istorice din archivele oraşelor săsescĭ din Transilvania.

Ministerul afacerilor strĕine a trimis multe copii de documente diplomatice procurate prin serviciul legaţiunilor române din Viena, Paris, Roma şi Constantinopol.

(Va urma).

Convocare.

Reuniunea I. de înmormĕntare din Săcele îşĭ va ţiné adunarea generală de pe an. c. 1900 în ḑiua de 1 Aprilie st. n. la órele 3 p. m. în localul primăriei din Satulung. Adunarea se convócă din partea preşedintelui ei Francisc Magyarosy, aducĕndu-se la cunoscinţa tuturor on. membri atât din loc, cât şi din împrejurime, precum şi anunţarea agendelor, ce au sĕ fie puse la ordinea ḑilei:

1) Deschiderea şedinţei prin presidiu; 2) Raportul secretarului; 3) Denumirea comisiunei pentru autenticarea procesului verbal dela acéstă adunare; 4) Raportul esaminării socotelelor de pe an. 1899; 5) Alegerea membrilor comisiunei pentru esaminarea socotelelor de pe an. 1900; 6) Pertractarea propunerilor comitetului şi ale direcţiunei.

Satulung, 26 Martie n. 1900.

Francisc Magyarosy,
preşed.

NECROLOG. Subscrişii cu inima înfrântă de durere anunţăm în numele nostru şi al tuturor consângenilor, că iubitul şi neuitatul nostru părinte, moş, frate, socru, uncheş M. O. Dn **Ioan Serbac**, assesor consistorial, protopopul districtului Turţ, paroch în Gheţa-mică etc. după un morb îndelungat, suportat cu resignaţiune creştinéscă, şĭ-a dat blândul şi nobilul sĕu suflet în mânile Creatorului, mângăiat cu Sf. Taine, în 21 Martie în etate de 75 anĭ, împlinind în serviţiul S. Altar din Sionul Românesc, ca preot devotat chemărei Sale înalte, 49 de anĭ.

Ceremoniile funebrale se vor sĕvîrşi în biserica parochială din Gherţa-mică la 25 l. c. 11 óre din ḑi. Rugaţi-vĕ pentru el!

Fiă-i ţĕrêna uşóră şi memoria binecuvêntată.

Gherţa-mică, 21 Martie 1900.

Paulina, Emiliu, Ioan ca fii; Dr. Vasiliu Lucaciu ginere; Elena Rednic noră; Antoniu Serbac preot, ca frate; Dr. Epaminonda Lucaciu preot şi alţĭ numĕroşĭ nepoţĭ şi nepóte.

— Subscrişii cu inimă înfrântă de durere anunţăm trecerea la cele eterne a iubitului soţ, tată, tătă bĕtrân **Ioan Muste**, proprietar în Coruenĭ, întêmplată după lungĭ şi grele suferinţe la 23 Martie st. n. 4 óre a. m. în anul al 80-lea al laboriósei sale vieţĭ şi al 20-lea al fericitei sale căsĕtorii a doua. Rĕmăşiţele pămêntescĭ ale scumpului defunct se vor aşeḑa spre eternă odihnă în 26 Martie la 9 óre a. m. în cimiterul bisericei gr. cat. — Fiă-i ţĕrîna uşóră şi binecuvêntată memoria!

Coruenĭ, la 23 Martie st. n. 1900.

Maria Muste ca soţiă; Gavril, Vasilie ca fii. Corneliu Muste şi soţia Zamfira, Susana Muste n. Nemeş ca noră, nepoţĭ, nepóte şi alte rudenii.

Literatură.

In Tipografia Seminariului archidiecesan a apărut „*Istoria Legii nouĕ*“, scrisă de *Dr. Victor Szmigelski.* Tom. II. Isus ca preot. Cu aprobarea Preavener. Ordinariat mitropolitan gr. cat. de Alba-Iulia şi Făgăraş“. Costă un esemplar 3 cor. 40 banĭ, séu 4 lei. Venitul curat va fi o contribuire la formarea unui fond provincial de salarisare a preoţilor şi învĕţătorilor. — Opul, care se estinde pe 320 pag. şi e scris într'o limbă plăcută şi uşóră, cuprinde următórele capitole: Cina cea de taină; Testamentul lui Mesia; Getsemani; Osîndirea lui Isus; Calea crucii; Golgota.

*

„***Fetele casnice***“, cor pentru trei şi patru vocĭ femeescĭ de Timoteiŭ *Popovicĭ.* Acéstă drăgălaşă composiţiă musicală se află de vênḑare la d-nul autor în Sibiiu (seminarul archiediecesan), cum şi la Tipografia „A. Mureşianu“ în Braşov. Preţul 15 cr. (plus 3 cr. porto).

Diverse.

Banditii sicilienĭ. Luna trecută o cétă de brigandĭ din Sicilia au făcut prinsonier pe un proprietar din oraşul Girgenti, numit Scaramuzza. După 20 de ḑile de captivitate Scaramuzza se reîntórse în familiă, după ce banditii au primit o grasă rescumpărare. In tot timpul acesta poliţia n'a putut găsi ascunḑĕtórea brigandilor. Autorităţile au împiedicat chiar familia de a comunica prin vre-un mijloc cu banditii, asigurându o, că va sci sĕ-i pună în respect. Poliţia însĕ a fost neputinciósă în faţa şireteniei şi cutezanţei fără marginĭ a banditilor. Familia şi prisonierul nu mai puteau aştepta. Acest din urmă era într'o stare de plâns, când fù predat familiei sale. Slab, cu ochii în fundul capului, sdrenţuros, barba şi pĕrul crescute în neregulă, pĕrea de nerecunoscut. Scaramuzza era întovărăşit de servitorul sĕu în momentul în care fù întêlnit de banditĭ. De-óre ce pĕrea, că vrea sĕ-şĭ apere stăpânul, servitorul, fără vorbă multă, fù ucis la moment. Imediat prinsonierul fù legat la ochĭ, şi condus de doi dintre banditĭ până-ce căḑù jos de obosélă. Fù luat apoi pe umerĭ şi aruncat într'o gropă. Ceea ce e mai curios este, că locul în care erau ascunşĭ banditii era fórte aprópe de Girgenti, oraşul din care era prisonierul, căcĭ acesta auḑia fórte bine clopotele dela biserică. Totuşĭ el nu putea sĕ dea absolut nicĭ o lămurire în privinţa direcţiunei acelui loc. Brigandii cereau la început o sumă de 10.000 de francĭ; familia a oferit întâiŭ 2000, apoi 4000 şi în sfêrşit 6000.

*

Cum a murit Victor Emanuel. Renumitul medic italian Lorenzo Bruno, care a murit nu de mult, a lăsat în urma sa un memoriu, în care între altele amintesce şi de-un episod întêmplat la mórtea fostului rege al Italiei Victor Emanuel. Regele, care se bolnăvise de-o aprindere de plămânĭ, întrebă odată pe medicul Bruno, décă e periculósă bóla lui? — „Majestate“, îi rĕspunse medicul — „amintirea periculului încă nicĭ-odată n'a înspăimêntat pe un prinţ din casa de Savoia, căcĭ pericolul a fost elementul lor. Şi prinţii de Savoia, décă au simţit apropierea morţii, cu suflet liniştit au înălţat rugăciunile lor la Dumneḑeu“. — In primul moment faţa regelui a devenit posomorită, apoi îi rĕspunse medicului Bruno: „Dér sunt eu în adevĕr atât de bolnav?“ Apoi a cerut sĕ se trimită după capelanul curţii. Regele după acestea îmbrăţişă gâtul medicului şi-i dise: „Intotdéuna am sciut, că d-ta mi-ai fost om bun, dér acum sciu, că-mĭ eştĭ şi adevĕrat şi sincer amic“. După luarea s-tei cuminecăturĭ, întréga curte, conform obiceiului străbun al casei de Savoia, s'a adunat în jurul patului bolnavului rege. Pentru un moment regele şĭ-a ridicat capul, cu ochii lipsiţĭ de viéţă a privit odată în jurul sĕu şi apoi érăşĭ i-a căḑut capul pe perină şi atuncĭ şĭ-a dat sufletul.

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Têrgul de rîmătorĭ din Steinbruch.

Starea rîmătorilor a fost la 20 Martie de 29,753 capete, la 21 Martie au întrat 880 capete și au eșit 380 capete, rĕmânênd la 22 Martie un numĕr de 30 353 capete.

Se notéză marfa unguréscă: veche grea dela 94—96 fil. marfă ungurésca tînĕră grea dela 100—102 fil. de mijloc dela 100—102 fil. ușóră dela 99—100 fil. Ung. de mijloc 97—98 fil. - Sêrbéscă: grea 98—100 fil., de mijloc 97—98 fil. ușóră: 95—97 fil. kilogram.

Bursa de Bucurescĭ.

din 21 Martie n. 1900.

Valorĭ.	Do-bânda.	Scad. cup.	Cu banĭ gata.
Renta amortisabilă	5%	Apr.-Oct.	94.1/2
„ „ (Impr. 1892	5%	Ian.--Iul.	94.1/2
„ „ din 1893	5%	„ „	94.1/2
„ „ 1894 int. 6 mil.	5%	Apr.-Oct.	— —
„ „ (Impr. de 32. 1/2 mil.	4%	Ian.-Iulie	82 —
„ „ (Impr. de 50 mil.	4%	„ „	83 —
„ „ (Imp. de 274 m. 1890	4%	„ „	83 1/2
„ „ (Imp. de 45 m. 1891	4%	„ „	83.1/2
„ „ (Im. de 120 iul. 1894	4%	„ „	83.1/2
„ „ (Im. de 90 mil. 1896	4%	„ „	84.1/2
Oblig. de Stat (Conv. rurale).	6%	Mai-Nov.	84.1/2
Oblig. Casei Pensiunilor fr 300	10	„ „	99.—
Oblig. comunei Bucurescĭ 1883	5%	Ian.--Iul.	.—
„ „ „ din 1884	5%	Mai-Nov.	—
„ „ „ din 1888	5%	Iun.-Dec.	— —
„ „ „ din 1890	5%	Mai-Nov.	— —
Scrisurĭ fonciare rurale	5%	Ian.-Iulie	93 1/8
„ „ „ „	4%	„ „	78 —
„ „ urbane Bucurescĭ	5%	„ „	86 1/2
„ „ „ Iași	5%	„ „	82 —
Oblig. Soc. de basalt artificial	6%	„ „	— —
	V. N		
Banca Rom. ult div. fr. 12.81	500	150 v	
Banca Naţion. ult. div 86.—	500	intr. v.	2390
Banca agricolă	500	150 v.	300 —
Dacia-România ult. div. 35 lei	200	intr. v.	285 —
Naționala de asig. ult. div. 43 lei	200	„ „	447 —
Soc. Bazalt. Artif. ult. div lei 30	250	„ „	—.
Soc. Rom. de Constr ult. div. 15 l.	250	„ „	—.—
Soc. Rom. de Hârtie ult. —	100	„ „	— —
„Patria" Soc. de asig. ult d. 4 lei	100	„ „	—
Soc. rom. de petrol 1 em. u. d. 0	200		—.—
„ „ „ „ 2 em. u. d. 0	100		—.
Soc. de fur. militare u. d. 60 lei			—
„Bistrița" soc. p. f. hârtii 30			—.—
Societ. p. const. de Tramways		„ „	—.—
20 francĭ aur			— —

SCOMPTURĬ:

Banca naț. a Rom	8%	Paris	3 1/2
Avansurĭ pe efecte	9%	Petersburg	5 1/2
Casa de Depunerĭ	12%	Berlin	5 1/2
Londra	4%	Belgia	4%
Viena	4 1/2	Elveţia	5%

Cursul la bursa din Viena.

Din 24 Martie 1900.

Renta ung. de aur 4%	97.10
Renta de corône ung. 4%	93.60
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	100.20
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2%	100.20
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	99.—
Bonurĭ rurale ungare 4%	93.10
Bonurĭ rurale croate-slavone	93.50
Impr. ung. cu premii	164.25
Losurĭ pentru reg. Tisei și Seghedin	141.60
Renta de argint austr.	99.25
Renta de hârtie austr.	99.10
Renta de aur austr.	98.30
Losurĭ din 1860.	136.—
Acţii de-ale Băncei austro-ungară	127.60
Acţii de-ale Băncei ung. de credit.	187.25
Acţii de-ale Băncei austr. de credit.	235.10
Napoleondorĭ	19.29
Mărcĭ imperiale germane	118.70
London vista	243.—
Paris vista	96.43
Rente de corône austr. 4%	99.50
Note italiene	90.20

Bursa de mărfuri din Budapesta

din 21 Martie n. 1900

Sĕminţe	Qualitatea per Hect.	Prețul p. 100 ch. ogr. dela	până
Grâu Bănățenesc	80	7.90	8.15
Grâu dela Tisa	80	8.—	8.95
Grâu de Pesta	80	8.—	8 90
Grâu de Alba-regala	80	7.95	7.95
Grâu de Bácska	80	—.—	—.—
Grâu ung. de nord	80	— —	- —
Grâu românesc	80	—.—	—.—

Sĕminţe vechi ori noue	Soiul	Qualitatea per Hect.	Prețul per 100 chilgr. dela	până
Sĕcară		70—72	6.25	6 35
Orz	nutreț	60—62	6.10	6 20
Orz	de vinars	62.64	5.65	5.70
Orz	de bere	64.66	5.45	5.50
Ovĕs		39.41	5.45	5.55
Cucuruz	bănăț.	75	—	—
Cucuruz	altŭ soiu	73	—	.—
Cucuruz				
Hirișcă	„		5.30	5 80

Producte div.		Prețul per 100 chilgr. dela	până
Sem. de trif.	Luțernă ungur	38	48 —
—	transilvană	—.—	—
	bănățénă	— —	.—
	roșiă	56 —	62 —
Oleu de rap.	rafinat duplu	—.—	—.—
Oleu de in		—	
Uns. de porc	dela Pesta	54. —	55. —
„	dela țeră	— —	—.—
Slănină	svêntată	44 50	45.—
„	afumată	46.—	46 50
Sĕu		— —	
Prune	din Bosnia în buțĭ	16.50	17
„	din Serbia în sacĭ	14 50	14.75
Lictar	slavon nou	15 —	18 50
	bănățenesc	16	16.50
Nucĭ	din Ungaria		
Gogoșĭ	ungurescĭ		
	sêrbescĭ		
Miere	brută		
	galbină strecurată	—.—	—.
Ceară	de Rosenau	—.	— .
Spirt	brut	—.—	— —
	Drojdințe de spirt	—.—	— —

In 30 Martie n. c. în sala Redutei singurul

CONCERT

al virtuosului în violină

Jan Kubelik

(noul Paganini)

cu concursul cântăreței de curte

Dora Lichtenstein.

Bilete cu prețul de: 2 fl. 50 cr., — 2 fl., — 1 fl. 50 cr., — 1 fl., — 80 și 50 cr., se vênd în libräria Hiemesch.

Cursul pieței Brașov.

Din 26 Martie 1900.

Bancnota rom.	Cump. 18.88	Vênd.	19.—
Argint român.	Cump. 18.60	Vênd.	18.70
Napoleond'orĭ.	Cump. 19.20	Vênd.	19.30
Galbenĭ	Cump. 11.30	Vênd.	11.40
Ruble Rusescĭ	Cump. 127.—	Vênd.	128.—
Mărcĭ germane	Cump. 58.50	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump. 10.70	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%	100.—	Vênd.	101.—

ANUNCIURI

(inserțiuni și reclame)

sunt a se adresa subscrisei administrațiunĭ. In casul publicării unui anunciu mai mult de odată se face scădĕmênt, care cresce cu cât publicarea se face mai de multe-orĭ.

Administr. „Gazetei Trans."

TIPOGRAFIA

A. Mureșianu

Brașov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provĕḑut cu cele mai bune mijlóce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în posițiune de a puté esecuta **orĭ-ce comande** cu promptitudine și acurateță, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE
ÎN AUR, ARGINT ȘI COLORĬ.
CĂRȚI DE SCIINȚĂ,
LITERATURĂ ȘI DIDACTICE
STATUTE.
FOI PERIODICE.
BILETE DE VISITĂ
DIFERITE FORMATE.
PROGRAME ELEGANTE.
BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNTĂ
DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORĬ.
ANUNȚURĬ.

REGISTRE și IMPRIMATE
pentru tóte speciile de serviciurĭ
BILANȚURĬ.
Compturĭ, Adrese, Circulare, Scrisorĭ.
Couverte, în tótă mărimea.
TARIFE COMERCIALE,
INDUSTRIALE, de HOTELURĬ și RESTAURANTE.
PREȚURĬ-CURENTE ȘI DIVERSE
BILETE DE INMORMÊNTARĬ.

Comandele eventuale se primesc în biuroul tipografiei, Brașov Têrgul Inuluĭ Nr. 30, etagiul I, cătră stradă. — **Prețurile moderate.** — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașovŭ.

ABONAMENTE

LA

„GAZETA TRANSILVANIEI"

Prețul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe trei lunĭ.	3 fl. —
Pe șese lunĭ	6 fl. —
Pe un an	12 fl. —

Pentru România și străinătate:

Pe trei lunĭ.	10 fr.
Pe șese lunĭ	20 fr.
Pe un an	40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe an	2 fl. —
Pe șese lunĭ	1 fl. —
Pe trei lunĭ	50 cr.

Pentru România și străinătate:

Pe an	8 francĭ.
Pe șese lunĭ	4 francĭ.
Pe trei lunĭ	2 francĭ.

Abonamentele se fac mai ușor și mai repede prin **mandate postale.**

Comnii carĭ se vor abona din nou, sĕ binevoiéscă a srcie adresa lămurit și a arăta și posta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei".

Sz. 86—1900.
végrh. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulirt birósági végrehajtó az 1881 évi LX. t. cz. 102 §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a sárkányi kir. járásbiróság 1899 évi Sp. 55 számu végzése következtében Dr. Serbán Miklos ügyvéd által képviselt Sofron Sglimbea Gyorgye s társai javára Stoica Juon Frentz ellen 130 korona 80 fil. s jár. erejéig 1900. évi február hó 17 én foganatositott kielégitési végrehajtás utján lefoglalt és 618 koronára becsült következő ingoságok u. m.: kukuricza, bival, lovak, sertések, juhok, és egyébb tárgyak nyilvános árverésen eladatnak

Mely árverésnek a sárkányi kir. járásbiróság 1899. évi V. 117/1 számu végzése folytán 130 kor. 80 fil. tőkekövetelés, ennek 1899. évi Január hó 28-ik napjától járó 5% kamatai 1/3% váltódij és eddig öszszesen 91 korona 70 filérben biróilag már megállapitott költségek erejeig Al-Venicze község házánál leendő eszközlésére **1900. évi Aprilis hó 2-ik napjának délelőtt 10 órája** határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-sa értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Amenyiben az elárverezendő ingoságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégitési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120 §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Sárkányon, 1900 évi Márczius hó 22-ik napján.

Támentzv János
kir. birosági végrehajtó.

904.1—1

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.